

VERGUNNING

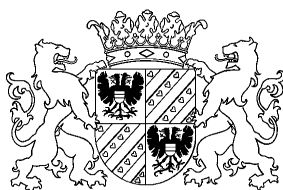
INGEVOLGE DE WET MILIEUBEHEER

**voor de injectie in de diepe ondergrond van boorgruis dat vrijkomt bij
het boren naar zout**

TE VERLENEN AAN

AKZO Nobel Salt bv; locatie Zuidwending(Veendam)

INHOUDSOPGAVE	2	
I	Aanvraag vergunning	3
I.1	Aanvraag	3
I.2	Aanvulling	3
I.3	Bevoegdheidstoedeling	4
I.4	Inhoud geïntegreerde aanvraag (juni 2006)	7
I.5	Vergunningsituatie	9
I.6	CE-afwegingsmethodiek	9
I.7	Inrichtingslocatie	10
I.8	Inrichtingen- en VergunningenBesluit Milieubeheer	10
I.9	Milieu-effectrapport	10
I.10	IPPC	11
I.11	Toezening adviseurs	12
II	Gevolgde procedure	12
II.1	Procedure	12
III	Gronden van beslissing	12
III.1	Provinciaal omgevingsplan(POP-2)	12
III.2	Nationaal milieubeleidsplan	13
III.3	LAP	14
III.4	artikel 8.8 en 8.9 Wm	15
III.5	Acceptatie, administratie en registratie	16
III.6	Toetsingskader en inhoudelijke beoordeling	16
III.6.1	Continuïteit	19
III.6.2	Effectieve en efficiënte verwijdering	19
III.6.3	Capaciteit afgestemd op aanbod	19
III.6.4	Effectief toezicht	19
	Conclusie	19
III 6.5	Beoordeling op basis van het Lozingenbesluit bodembescherming artikel 25a juncto 25	20
III.6.6	Toegestane activiteiten	21
III.6.7	Stagnatie	21
III.6.8	Ongewone voorvallen	21
III.6.9	Toekomstige ontwikkelingen	21
IV	Afsluitende overwegingen	21
	Beslissing	22
	Voorschriften	22
	Verzendlijst	25

GEDEPUTEERDE STATEN DER PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 28 november 2006
Nr.2006-21812/48, MV

Verzonden: 30 november 2006.

Beschikken hierbij op de aanvraag van AKZO Nobel Salt bv. (in het vervolg AKZO; de aanvrager), Stationsplein 4 te Amersfoort om vergunning ingevolge de Wet milieubeheer.

I. AANVRAAG VERGUNNING

I.1 Aanvraag.

Op 31 mei 2006 ontvingen wij een brief van AKZO te Amersfoort, gedateerd 30 mei 2006, kenmerk Shs/Aex.

Hierbij wordt, door middel van een geïntegreerde aanvraag, vergunning gevraagd ingevolge de Wet milieubeheer (Wm) inhoudende:

1. een ontheffing in het kader van het Lozingenbesluit bodembescherming (Lzb) artikel 25 a, juncto artikel 25, lid 2, (een milieuhygiënische toetsing) en
2. een doelmatigheidstoetsing voor het brengen van afvalstoffen in de diepe ondergrond,

voor het in werking hebben van een inrichting ten behoeve van de injectie van boorgruis dat vrijkomt bij het boren naar zout en van onoplosbare delen vanuit het zoutvoorkomen die vrijkomen bij het produceren van pekels, uitsluitend afkomstig van de AKZO-locaties Zuidwending (nieuw; Aardgasbuffer ("Ondergrondse Gasopslag") Zuidwending) en Heiligerlee, in de diepe ondergrond. Het betreft een injectie van boorgruis en onoplosbare delen in de AKZO Pekelwinningsinrichting Zuidwending (oud), gemeente Veendam.

Voor deze Wm-vergunning zijn gedeputeerde staten van Groningen het bevoegd gezag (Wm. art. 8.2. lid 3; zie hieronder bij I.3 Bevoegdheidstoedeling).

I.2 Aanvulling.

Bij brief van 6 juni 2006, 2006-10196, MV/pgs, is door ons de ontvangst bevestigd van de aanvraag en is door ons de aanvraag als niet-ontvankelijk aangemerkt. De aanvraag is aangevuld bij brief van 27 juni 2006, kenmerk Shs/JG, door ons ontvangen op 29 juni 2006. Bij brief van 6 juli 2006, 2006-12043, MV/pgs, is door ons de ontvangst bevestigd van de aanvulling op de aanvraag. Verder is bij dezelfde brief de complete aanvraag (brieven van 30 mei en 27 juni van AKZO) aan de wettelijke adviseurs gezonden met het verzoek om advies.

De aanvraag is per 29 juni 2006 ontvankelijk.

Nadien heeft AKZO nog verdere aanvullende informatie geleverd bij brief van 8 september 2006, kenmerk Shs/AEx, door ons ontvangen op 11 september 2006. Deze informatie is meegenomen in de beoordeling en is verwerkt in onderhavige vergunning. Deze informatie is samen met de ontwerpbeschikking aan alle betrokkenen gezonden.

I.3 Bevoegdheidstoedeling.

De bovengrondse inrichting en de ondergrondse inrichting voor zover er geen sprake is van het injecteren van van buiten de inrichting afkomstige afvalstoffen vallen onder de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken (EZ).

De onderhavige aanvraag heeft mede betrekking op de ondergrondse inrichting voor zover er wel sprake is van het injecteren van van buiten de inrichting afkomstige afvalstoffen.

Ter inleiding op de in verband met de wijzigingen in de wetgeving per 1 januari 2003 te geven beschouwingen willen wij hier het volgende opmerken.

Gelet op het bepaalde in artikel 8.2, derde lid, slot, van de Wm, zoals dit luidt sedert de inwerkingtreding van de Mijnbouwwet, is voor een milieuvergunning voor de injectie van een afvalstroom in de diepe ondergrond, zoals in casu aangevraagd, het college van gedeputeerde staten het tot vergunningverlening bevoegde gezag.

Met betrekking tot het Lozingenbesluit bodembescherming is in dit kader het volgende van belang. Ingevolge artikel 49 van de Mijnbouwwet, meer in het bijzonder artikel 49, eerste lid, onder c in samenhang met het tweede lid onder c, kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur ten behoeve van de bescherming van het milieu regels worden gesteld met betrekking tot het opslaan van stoffen. Ingevolge artikel 180 van de Mijnbouwwet kan, voorzover hier van belang, bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 49 van de Mijnbouwwet worden bepaald dat de op de artikelen 6 tot en met 12 van de Wet bodembescherming rustende bepalingen geheel of gedeeltelijk van toepassing zijn op mijnbouwwerken als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet. Aan de geciteerde bepalingen uit de artikelen 49 en 180 van de Mijnbouwwet is uitvoering gegeven in de artikelen 194 en 196 van het Mijnbouwbesluit; ingevolge deze artikelen zijn in het Lozingenbesluit bodembescherming enkele wijzigingen aangebracht die noodzakelijk of wenselijk waren om dit besluit ook te kunnen toepassen ten behoeve van de doelstellingen van de Mijnbouwwet. Hiermee is bereikt dat het Lozingenbesluit bodembescherming niet alleen strekt ter uitvoering van de doelstellingen van de Wet bodembescherming, maar ook van die van de Mijnbouwwet. In artikel 3, tweede tot en met vierde lid, van het Lozingenbesluit bodembescherming worden, voorzover hier van belang, voor de toepassing van dit besluit aangewezen als bevoegd gezag de respectieve bestuursorganen die ingevolge artikel 8.2 van de Wet milieubeheer bevoegd zijn te beslissen op een aanvraag om vergunning ingevolge die wet. Ingevolge artikel 3, lid 2, sub c, van het Lozingenbesluit bodembescherming zijn gedeputeerde staten voor een ingevolge dit besluit vereiste ontheffing van het verbod tot lozing in de bodem het bevoegde gezag indien het betreft een lozing in de bodem die plaatsvindt op een diepte van meer dan 10 meter beneden het maaiveld en ten aanzien waarvan **niet** de minister van Economische Zaken het bevoegd gezag is; deze situatie is in casu aan de orde. Met de in artikel 3, tweede tot en met vierde lid, van het Lozingenbesluit bodembescherming gevolgde constructie is zowel een inhoudelijke als procedurele integratie tot stand gebracht tussen de Wet milieubeheer en het Lozingenbesluit bodembescherming.

Uit het in de voorafgaande alinea's weergegeven samenstel van bepalingen blijkt van een doelbewuste onderlinge afstemming tussen de Mijnbouwwet, het Lozingenbesluit bodembescherming en de Wet milieubeheer. Deze onderlinge afstemming heeft vorm gekregen op een zodanige wijze dat daaruit moet worden afgeleid dat de toepassing van de Wet milieubeheer en van het Lozingenbesluit bodembescherming met betrekking tot mijnbouwrichtingen die ressorteren onder hoofdstuk 8 van de Wet milieubeheer moet plaatsvinden als een reflex van en in correlatie met de opzet en de doelstellingen van de Mijnbouwwet.

Tegen de achtergrond van de in de voorgaande alinea's gegeven uiteenzetting willen wij in het kader van de bevoegdheidstoedeling thans overgaan tot een nadere beschouwing.

1.3.1. Huidige situatie.

Op 1 januari 2003 is de Mijnbouwwet in werking getreden. Tevens zijn er op dat moment wijzigingen opgetreden in verschillende wet- en regelgevingen waaronder de Wm en het Lzb, een besluit gebaseerd op de Wet bodembescherming.

1.3.2. Wet milieubeheer.

Ingevolge artikel 8.2, derde lid, van de Wm, zoals gewijzigd bij artikel 183 van de Mijnbouwwet, is de minister van EZ het bevoegd gezag voor de verlening van een Wm-vergunning voor een inrichting die een krachtens artikel 1 van de Mijnbouwwet aangewezen mijnbouwwerk is, voorzover het niet betreft de ondergronds gelegen inrichting voor het opslaan van afvalstoffen die van buiten het betrokken mijnbouwwerk afkomstig zijn, dan wel gevaarlijke afvalstoffen. Ter zake van dit laatste zijn gedeputeerde staten het bevoegd gezag. Deze tekst is in de wet opgenomen als gevolg van het amendement-Witteveen/Atsma. Met betrekking tot de zinsnede "dan wel gevaarlijke afvalstoffen" moet het volgende worden opgemerkt.

In artikel 8.2, derde lid, van de Wm staat aan het slot, zoals dit luidt sinds 1 januari 2003, de term "gevaarlijke stoffen". Deze term is ook gebruikt in de tekst van het desbetreffende amendement-Witteveen /Atsma. In de Memorie van Antwoord aan de Eerste Kamer, waarin ook aan dit amendement wordt gerefereerd, wordt gesproken over "afvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen" (Kamerstukken I, 2001-2002, 26 219, 313b, pag. 11). Gelet hierop, en op de wetgevingssystematiek van de Wm, en omdat het amendement een wijziging beoogde van de Wm, zijn wij van mening dat men het ervoor moet houden dat hier moet worden gelezen: gevaarlijke afvalstoffen.

Op de injectielocatie Pekelwinningsinrichting Zuidwending waar de injectie van het boorgruis en onoplosbare delen plaatsvindt, ontvangt AKZO niet-gevaarlijke afvalstoffen van buiten de inrichting. Deze afvalstoffen worden in de diepe ondergrond geïnjecteerd. Op basis van de wijziging van de Wm zijn gedeputeerde staten het bevoegd gezag om een vergunning te verlenen.

1.3.3. Lozingenbesluit bodembescherming.

Dit besluit is, voorzover het betreft de relatie tot de Mijnbouwwet, gebaseerd op artikel 49 van het Mijnbouwwet. Dit artikel 49 biedt een basis voor het bij algemene maatregel van bestuur (Amvb)(het Mijnbouwbesluit) stellen van regels ten behoeve van de bescherming van het milieu. Het gaat daarbij onder meer om regels ter voorkoming van verontreiniging van de zee of de bodem of ter beperking van de gevolgen van verontreiniging door lozingen en gebruik van stoffen vanaf respectievelijk op een mijnbouwinstallatie.

Met betrekking tot het Lzb zijn de volgende artikelen van belang.

1. Artikel 3.

Ingevolge artikel 3, lid 2, sub a, van het Lzb zijn gedeputeerde staten voor een ingevolge dit besluit vereiste ontheffing van het verbod tot lozing in de bodem het bevoegde gezag indien het betreft een lozing in de bodem binnen een inrichting waarvoor gedeputeerde staten krachtens artikel 8.2, tweede lid, van de Wm juncto bijlage I van het IVB het bevoegde gezag zijn.

Ingevolge artikel 3, lid 2, sub c, van het Lzb zijn gedeputeerde staten voor een ingevolge dit besluit vereiste ontheffing van het verbod tot lozing in de bodem het bevoegde gezag indien het betreft een lozing in de bodem die plaatsvindt op een diepte van meer dan 10 meter beneden het maaiveld en ten aanzien waarvan **niët** de minister van EZ het bevoegde gezag is.

Ingevolge artikel 3, lid 4, van het Lzb is de minister van EZ voor een ingevolge dit besluit vereiste ontheffing van het verbod tot lozing in de bodem het bevoegde gezag indien het betreft een lozing in de bodem binnen een inrichting (in casu een mijnbouwwerk) waarvoor de minister van EZ krachtens artikel 8.2, derde lid, van de Wm het bevoegde gezag is. Deze bevoegdheidstoewijzing geldt indien en voorzover het Lzb bij of krachtens een Amvb op basis van artikel 49 van de Mijnbouwwet geheel of gedeeltelijk van toepassing is verklaard op mijnbouwwerken; dit is gebeurd bij artikel 196 van het Mijnbouwbesluit.

Artikel 8.2, derde lid is nu zodanig gewijzigd (zie hierboven onder Wm) dat niet de minister van EZ het bevoegde gezag is maar gedeputeerde staten.

2. Artikel 25a juncto artikel 25.

Ingevolge artikel 25a, lid 1, van het Lzb kan het gezag dat bevoegd is een Wm-vergunning te verlenen ten aanzien van een lozing binnen de inrichting, bij de Wm-vergunning bepalen dat een lozing in de bodem is toegestaan. Indien en voorzover het hierbij gaat om een lozing in de bodem die samenvalt met dan wel dezelfde activiteit betreft als het opslaan van afvalstoffen, die van buiten de desbetreffende inrichting, in casu het betrokken mijnbouwwerk, afkomstig zijn, zijn gedeputeerde staten het bevoegde gezag. Indien en voorzover het hierbij gaat om een lozing in de bodem vanuit een inrichting die een krachtens artikel 1 van de Mijnbouwwet aangewezen mijnbouwwerk is, maar waarbij het niet gaat om het opslaan van afvalstoffen die van buiten het betrokken mijnbouwwerk afkomstig zijn, dan wel gevaarlijke afvalstoffen, is de minister van EZ het bevoegde gezag.

Ingevolge artikel 25, lid 3, van het Lzb stelt de minister van EZ, indien hij een beslissing dient te nemen over een besluit inzake een ontheffing, de directeur-generaal Milieubeheer van het Ministerie van VROM in de gelegenheid ter zake advies uit te brengen. De directeur-generaal Milieubeheer dient een advies uit te brengen binnen vier weken nadat hij daartoe in de gelegenheid is gesteld. De Nota van Toelichting op het Mijnbouwbesluit merkt in dit verband het volgende op: "Anders dan onder het "oude" recht (artikelen 25, derde lid, en 25a, tweede lid, van het Lzb), is geen medeparaaf van de minister van VROM meer vereist voor de verlening van de ontheffing, doch een eis tot overleg. Wel is de directeur-generaal Milieubeheer van het Ministerie van VROM aangewezen om advies uit te brengen over lozingen in de bodem binnen mijnbouwwerken. Het spreekt vanzelf dat de minister van EZ met het advies terzake rekening moet houden en dat hij er slechts goed gemotiveerd van zal kunnen afwijken" (Staatsblad 2002, 604, pag. 123).

Ingevolge het bepaalde in artikel 25a, tweede lid, is artikel 25, lid 3, van het Lzb van overeenkomstige toepassing als gedeputeerde staten het bevoegde gezag zijn voor de lozingsontheffing. Bij brief van 6 juli 2006 (zie onder I.2) hebben wij de directeur-generaal Milieubeheer in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen. De directeur-generaal Milieubeheer heeft niet binnen vier weken na 6 juli 2006 een advies uitgebracht. In een eerdere soortgelijke vergunningprocedure (2005) heeft de directeur-generaal Milieubeheer wel een advies uitgebracht aan de minister van EZ (zie onder III-3, blz. 15 van deze considerans).

Oorspronkelijk stond in artikel 25a, lid 1 een termijn genoemd van ten hoogste vier jaar waarvoor een ontheffing van het verbod tot lozen kon worden verleend. Deze termijn is komen te vervallen op basis van artikel 196, lid 1, sub b van het Mijnbouwbesluit. De termijn die in onderhavig geval nu bepalend is, is de termijn als bedoeld in artikel 8.17, tweede lid, van de Wm in samenhang met artikel 2.2 van het Inrichtingen- en vergunningbesluit (IVB) (zie onder I.3.4 Samenvattende overwegingen).

3. Artikel 28.

In artikel 28, lid 1, van het Lzb wordt, voorzover hier van belang, met zoveel woorden bepaald dat gedeputeerde staten bij de beslissing op de aanvraag voor een Wm-vergunning het tot verlening van de Wvo-vergunning bevoegde waterschapsbestuur in de gelegenheid moeten stellen advies uit te brengen over het ontwerp van de - in de Wm-vergunning op te nemen - lozingsontheffing.

Ingevolge artikel 28, lid 2, van het Lozingenbesluit bodembescherming dienen B en W van de gemeente waar de lozing in de bodem plaatsvindt of zal plaatsvinden, in de gelegenheid te worden gesteld advies uit te brengen over de met de voorgenomen lozing samenhangende ontwerp-beschikkingen.

Bij brief van 6 juli 2006 (zie onder I.2) hebben wij het waterschapsbestuur van het waterschap Hunze en Aa's en de gemeente Veendam in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen op de aanvraag. Ook zullen deze partijen in de gelegenheid worden gesteld advies uit te brengen op de ontwerp-beschikkingen. Ook de gemeente Pekela is als adviseur aangeschreven gelet op de onmiddellijke nabijheid van het lozingspunt ten opzichte van haar gemeentegrens (zie ook onder I.7).

I.3.4. Samenvattende overwegingen aangaande de bevoegdheidstoedeling.

Gelet op het bovenstaande zijn wij van mening dat wij bevoegd zijn om aan AKZO een vergunning op basis van de Wm te verlenen, omvattende:

1. de vaststelling, na uitvoering van een doelmatigheidstoetsing op basis van de Wm, dat de verwerkingswijze van injectie van het boorgruis en onoplosbare delen die vrijkomen bij het boren naar zout en de productie van pekels, in de diepe ondergrond doelmatig is;
2. een ontheffing, op basis van een milieuhygiënische toetsing, ingevolge artikel 25a juncto artikel 25, lid 2, van het Lzb, op het verbod tot lozen in de bodem,

zonder medeparaaf van de minister van VROM.

De vergunning wordt door AKZO gevraagd voor een periode van 10 jaar (zie brief van AKZO d.d. 27 juni 2006 onder punt 4 en "aanvraagformulier" onder punt 1.3; aanvulling op de aanvraag van 30 mei 2006). Gelet op de wijziging van het IVB bij Besluit van 15 maart 2005, Stb. 2005, 168, welke wijziging op 29 april 2005 van kracht is geworden, kan voor bepaalde soorten van inrichtingen binnen de IVB-categorie 28, vergunning verleend worden voor onbepaalde tijd. De AKZO Pekelwinningsinrichting Zuidwending (oud) voor zover het de aangevraagde activiteit betreft, valt onder IVB-categorie 28.4.f. en deze subcategorie wordt in artikel 2.2. van het IVB niet meer genoemd, zodat de 10 jaarstermijn voor deze inrichtingen conform artikel 8.17 van de Wm niet meer geldt. Echter gelet op het feit dat het hier niet gaat om een continue activiteit, maar om periodiek voorkomende booractiviteiten van AKZO - het boren naar zout zal vooralsnog gedurende een aantal jaren plaatsvinden in de onmiddellijke nabijheid van de bestaande Pekelwinningsinrichting van AKZO Zuidwending (oud) - en binnen de AKZO zoutwinlocatie Heiligerlee, lijkt ons een vergunning voor bepaalde tijd toch wenselijk. Zoals uit de aanvulling op de aanvraag blijkt vraagt AKZO nu een vergunning voor 10 jaar. De aangevraagde injectiecapaciteit is nu ook in overeenstemming met de aangevraagde periode van injectie van het boorgruis en onoplosbare delen. Mede gelet op de actualiseringsverplichting voor ons vanuit de Wet milieubeheer zullen wij de actualiteit van de vergunning periodiek bezien en naar bevind van zaken handelen. Wij zijn voornemens deze gevraagde vergunning voor een termijn van 10 jaar te verlenen.

I.4 Inhoud geïntegreerde aanvraag (juni 2006).

De aanvraag heeft betrekking op de injectie in de diepe ondergrond (op ± 1,5 km diepte) van AKZO-boorgruis in AKZO-zoutcavernes. Bij het boren naar zout in ondergrondse zoutvoorkomens (formaties; zoutlagen/zoutpijlers) wordt eerst door een bodemlaag geboord van ongeveer een paar honderd meter dikte (afhankelijk van de boorlocaties). Daarna wordt het zoutvoorkomen aangeboord. Om gelet op het uiteindelijke doel van de nieuw te vormen cavernes in het zoutvoorkomen binnen de nieuwe AKZO-zoutwinlocatie Zuidwending (Aardgasbuffer ("Ondergrondse Gasopslag") Zuidwending), namelijk om speciaal gevormde cavernes te realiseren ten behoeve van de opslag van aardgas in een latere fase, wordt er vervolgens nog ongeveer 1300 meter in het zoutvoorkomen geboord. Bij deze verticale boring komt boorgruis vrij in een tweetal vormen. Het zogenoemde zoete boorgruis, aard-/bodemmateriaal (zand en kleiachtig materiaal; zie aanvraag bijlage 2, par. 3.1) inclusief aanhangende boorspoeling op waterbasis (een oplossing; zie voor samenstelling tabel 6-1 van de aanvraag; blz. 9 en tabel 3-3 van bijlage 2 van de aanvraag, blz. 6 van 16) en het zogenaamde zoute boorgruis, zout (keukenzout/haliet) van het zoutvoorkomen inclusief aanhangende boorspoeling op waterbasis (dezelfde oplossing als hierboven genoemd waar keukenzout in opgelost is tot ongeveer 30 %).

Bij boringen ten behoeve van de zoutwinning komt onvermijdelijk boorgruis vrij. Sinds de laatste revisievergunning d.d. 17 juni 2004 (van het ministerie van EZ) voor de AKZO pekelswinningsinrichting Zuidwending (oud) wordt door AKZO alleen het zoute boorgruis in de bestaande zoutproductiecavernes gebracht. Voor die datum heeft AKZO veelal deze beide vormen van boorgruis in de cavernes gebracht. Hierbij is onderscheid te maken tussen boringen verricht voor het in werking treden van het Lzb op 1 juli 1990 en boringen verricht na deze datum. Het gaat hier dan om een drietal boringen in de provincie Groningen in de pekelswinningsinrichting Heiligerlee, sinds 1 juli 1990 en voor 17 juni 2004.

Sinds het in werking treden van het Lozingenbesluit bodembescherming in 1990, de Wet milieubeheer in 1993, de Mijnbouwwet in 2003 en het van kracht worden van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) ook in 2003, is er een wettelijk kader ontstaan waarbinnen de afweging tussen bovengrondse versus

ondergrondse verwerking van afvalstoffen moet plaatsvinden. Vandaar deze aanvraag voor de injectie van boorgruis dat vrijkomt bij deze nieuwe boringen binnen de Aardgasbuffer ("Ondergrondse Gasopslag") Zuidwending (nieuwe AKZO-inrichting) en de bestaande AKZO-pekewinningsinrichting "Heiligerlee" en de injectie van onoplosbare delen uit het zoutvoorkomen die vrijkomen bij de productie van pekewit uit relatief jonge productiecavernes.

Het zoete boorgruis moet beschouwd worden als een afvalstof. Uit de aanvraag (par. 3.1 en bijlage 2 par 2.1) blijkt dat het zoete boorgruis geen gevaarlijk afval is.

Het zoute boorgruis kan niet als een afvalstof worden beschouwd. Het bestaat uit zout afkomstig van het zoutvoorkomen met restanten van de zoute boorspoeling op waterbasis. Deze hoeveelheid zout wordt in de ondergrondse caveerne gebracht. Vanuit deze caveerne zal dit zout via recirculatie over de caveerne ten behoeve van de verzadiging van de pekewit, worden geproduceerd net als de "gewone" pekewit die ook via recirculatie ten behoeve van de verzadiging over de caveerne wordt geproduceerd.

Nadat de pekewit de benodigde verzadigingsgraad heeft bereikt, wordt de productiepekewit via het leidingensysteem van AKZO verpompt naar de AKZO-zoutfabriek te Delfzijl.

Dus beide vormen van boorgruis worden in een caveerne geïnjecteerd waarbij de zoute inhoud van het boorgruis - na recirculatie over de caveerne - als pekewit wordt geproduceerd en waarbij de aard-/bodembestanddelen bezinken in de caveerne.

Zowel het zoete als het zoute boorgruis wordt via de herverwerkingsinstallatie (HVI) binnen de bestaande AKZO Pekewinningsinrichting Zuidwending (oud) in caveerne ZW-2 gebracht in de vorm van een boorgruisslurry. Het boorgruis wordt "opgeslurried" met pekewit. Deze installatie maakt deel uit van de bovengrondse inrichting en dus van de Wm-revisievergunning d.d. 17 juni 2004 verleend door het ministerie van EZ te Den Haag.

De gevraagde injectiecapaciteit heeft dus alleen betrekking op het boorgruis voor zover dit een afvalstof betreft en de onoplosbare delen (zie hieronder). De vergunning wordt gevraagd voor een injectie van ca. 2200 m³ boorgruis (droge stof gehalte). Deze hoeveelheid is opgenomen (gesuspendeerd) in maximaal 10.000 m³ boorgruisslurry (zie aanvraag hoofdstuk 11, blz. 15).

De hoeveelheid zoet boorgruis is conservatief ingeschat op tweemaal het "putvolume" van de "zoete" boring; dus door het bodemmateriaal en niet het zout (zie AKZO brief d.d. 8/9/06).

Dus op basis van het vaste stofgehalte zal de 2200 m³ niet overschreden worden.

De boorspoeling op waterbasis wordt voor het overgrote deel hergebruikt. Alleen zal een klein deel aan de vaste stof van het boorgruis blijven hangen en worden geïnjecteerd. Het betreft 14 - 20 procent (bijlage 2, blz. 4 en 8 van de aanvraag) van de totale hoeveelheid gebruikte spoeling bij het boren.

Bij het produceren van de onverzadigde pekewit uit relatief jonge productiecavernes (jonger dan ongeveer 10 jaar; dus alle cavernes binnen de nieuwe AKZO zoutwinlocatie Zuidwending) zullen onoplosbare delen die uit de caveerne komen neerslaan in de pekewittanks. Periodiek worden deze neerslagen uit de tanks verwijderd en via de HVI "opgeslurried" met pekewit en worden geïnjecteerd in diepe ondergrond al dan niet tezamen met boorgruisslurry. Het gaat hier om zeer kleine hoeveelheden. Het overgrote deel van de onoplosbare delen van het zoutvoorkomen (tot maximaal 2 % van het totale caveernevolume; zie aanvraag blz. 15) zullen bij het ondergrondse oplosproces met water ("solution mining", de ondergrondse pekewitbereiding) al in de caveerne bezinken. Minimale fracties van deze onoplosbare delen zullen met de op te pompen onverzadigde pekewit bovengronds komen en zich verzamelen in de pekewittanks. Het betreffen van nature aanwezige mineralen zoals anhydriet (CaSO₄), polyhaliet (K₂Ca₂Mg(SO₄)₄), kieseriet (MgSO₄) en sylviet (KCl) (zie aanvulling op de aanvraag d.d. 8/9/06)

De hierboven genoemde injectiecapaciteit is inclusief de toevoeging van de minimale hoeveelheden onoplosbare delen.

In onderhavige aanvraag is de CE-afwegingsmethodiek gebruikt om de doelmatigheid van injectie van de boorgruisslurry te onderbouwen (zie ook hieronder I.6). Tevens heeft AKZO een eco-efficiency-analyse laten uitvoeren door TNO.

I.5 Vergunningsituatie.

AKZO wint op basis van haar winningsvergunningen zout uit de diepe ondergrond. Voor deze zoutwinlocaties waaronder onder andere Zuidwending en Heiligerlee beschikt AKZO over de noodzakelijke vergunningen in het kader van o.a. de Mijnbouwwet en Wet milieubeheer van het ministerie van EZ.

I.6 CE-afwegingsmethodiek.

Eén van de discussiepunten tijdens de vorige "Wm-injectie-procedures" (met name "waterinjectie-Borgsweer" van de NAM) in 2000 tot en met 2005, met in het bijzonder het Ministerie van VROM, was of er wel een goede vergelijking mogelijk was tussen de milieueffecten van ondergrondse opslag (eindverwerking door middel van injectie in de diepe ondergrond) en bovengrondse verwerking van een aantal deelstromen.

Vooral ging het dan om de toetsingsmogelijkheid aan par. 18.4 van het LAP; de zinsnede op blz. 208 van het LAP zijnde:

De vergunningaanvrager dient dan echter door onderzoek (zoals MER, LCA) aan te tonen dat het terugvoeren milieuhygiënisch gezien de voorkeur heeft, dan wel dat de kosten van alternatieven voor terugvoeren niet in verhouding staan tot de milieuhygiënische voordelen van die alternatieven (onderstreping door ons).

Deze discussie heeft er toe geleid dat er door de NAM en in samenspraak met alle partijen opdracht aan CE te Delft (CE: Oplossingen voor milieu, economie en technologie) is verstrekt om de ondergrondse opslag (injectie) beleidsmatig te onderzoeken en de doelmatigheid in het kader van het LAP te bepalen.

Het ging hierbij om een onderzoek bij alle betrokken partijen aangaande de perceptie van injectie van waterige vloeibare afvalstoffen in de diepe ondergrond. Verder heeft CE voor de NAM een eerste verkennend onderzoek uitgevoerd naar de bovengrondse verwerking van een aantal deelstromen in vergelijking met injectie.

Eén van de kritiepunten op het verkennend onderzoek was dat er nog geen goede criteria zijn om de vergelijking te maken tussen bovengrondse en ondergrondse verwerking. Tevens was er nog geen goed afwegingskader.

In vervolg hierop heeft de NAM CE opdracht gegeven om deze criteria en het afwegingskader te ontwikkelen in samenspraak met alle betrokken partijen. Dit traject is in het voorjaar 2004 gestart. Op een bijeenkomst op 31 augustus 2004 is in het bijzijn van alle betrokken partijen een concept-afwegingskader(-methodiek) en de te beschouwen criteria besproken. Het definitieve afwegingskader(-methodiek) inclusief criteria is in het najaar 2004 beschikbaar gekomen.

De betrokken partijen betroffen:

de NAM, het ministerie van EZ, het Staatstoezicht op de mijnen, het ministerie van VROM/DGM/SAS, de VROM-Inspectie Noord, de provincies Groningen, Drenthe en Friesland en het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen (NITG-TNO).

In het kader van dit onderzoek zijn er verschillende rapporten gepubliceerd en is er in workshops met alle betrokken partijen gesproken over de rapporten in een concept-fase.

Te weten:

1. rapport "Percepties van injecties", maart 2003; CE Delft;
2. workshop over conceptrapport "Feiten en oplossingen" en rapport van maart 2003, 17 april 2003 te Zeist;
3. rapport "Feiten en oplossingen; vergelijkingen van injecties en andere verwerkingsopties", mei 2003; CE Delft;
4. workshop over conceptrapport "Met water de diepte in", 31 augustus 2004 te Zwolle;
5. rapport "Met water de diepte in; "Afwegingsmethodiek voor vergunningen rond diepe injectie van waterstromen van olie- en gaswinning", oktober 2004; CE Delft.

De NAM heeft deze methodiek gebruikt bij de vergunningprocedure voor de "waterinjectielocatie"-Borgsweer in 2006. De toen aan de NAM verleende vergunning aan de NAM is op 13 juli 2006 onherroepelijk geworden.

Hiermee willen we aangeven dat deze methodiek al één maal in een openbare procedure is gebruikt zonder dat hierop inspraak is gepleegd.

Alhoewel deze methodiek specifiek is ontwikkeld ten behoeve van een doelmatigheidsbeoordeling van ondergrondse verwerking versus bovengrondse verwerking van waterige vloeibare afvalstoffen die bij de winning van olie en gas vrijkomen, bevat deze methodiek algemene uitgangspunten die mogelijk ook gebruikt zouden kunnen worden bij een dergelijke doelmatigheidsbeoordeling bij de injectie van andere afvalstoffen. Hiertoe is de NAM verzocht om deze methodiek ook beschikbaar te stellen aan AKZO, zodat AKZO bij onderhavige aanvraag van deze methodiek gebruik kon maken. In het voorjaar van 2005 heeft de NAM deze methodiek beschikbaar gesteld. AKZO heeft deze methodiek gebruikt in onderhavige aanvraag (zie hoofdstuk 10 en bijlagen 1 en 3 van de aanvraag).

I.7 Inrichtingslocatie.

De inrichting is gelegen in het vrije veld aan de Zoutweg 1, tussen de dorpen Zuidwending en Ommelanderswijk, gemeente Veendam (agrarische omgeving nabij een lintbebouwing). Kadastraal bekend als gemeente Veendam, sectie P, nrs. 251, 447 en 450.

De gemeente Pekela is op ongeveer 400 meter gelegen van de inrichtingsgrens. Daarom is ook deze laatste gemeente als wettelijke adviseur aangeschreven.

I.8 Inrichtingen- en Vergunningen Besluit Milieubeheer.

De activiteiten van AKZO binnen deze inrichting voor wat betreft onderhavige aanvraag vallen onder de categorieën 1.1a en 28.4.f. van het Inrichtingen- en Vergunningenbesluit milieubeheer (IVB), te weten het aanwezig hebben van elektromotoren en het op of in de bodem brengen van huishoudelijke afvalstoffen, bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen om deze stoffen daar te laten.

In dit geval gaat het om bedrijfsafvalstoffen.

Voor categorie 28.4 zijn gedeputeerde staten bevoegd gezag voor de vergunningverlening. Gezien het feit dat in ieder geval deze categorie van toepassing is op deze inrichting van AKZO, volgt uit de systematiek van de wet dat gedeputeerde staten in dit geval bevoegd zijn om over de vergunningverlening te beslissen (zie ook de paragraaf "Bevoegdheidstoedeling", I.3).

I.9 Milieueffectrapport.

De aangevraagde vergunning is een besluit bij de voorbereiding waarvan geen milieueffectrapport (MER) hoeft te worden gemaakt dan wel een milieueffectbeoordelingsprocedure hoeft te worden doorlopen. De na te noemen feiten en omstandigheden hebben ons tot deze gevolgtrekking gebracht. Gelet op de aanvraag wordt er slechts vergunning gevraagd voor de injectie van maximaal 10.000 m³ boorgruisslurry, waarin ca. 2200 m³ vaste stof is gesuspenseerd.

Onderdeel C, onder C 18.5 van het Besluit milieu-effectrapportage 1994 (laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 23 december 2004, Stb. 7, 2005; publicatiedatum 11 januari 2005 (inclusief verbetering gepubliceerd 17 maart 2005); inwerking getreden op 10 februari 2005) voorziet in een MER-plicht bij gevallen waarbij minimaal 500.000 m³ niet gevaarlijke afvalstoffen worden opgeslagen indien het de oprichting van een inrichting betreft. Onderdeel D, onder D 18.3 van hetzelfde besluit voorziet in een MER-beoordelingsplicht bij gevallen waarbij minimaal 250.000 m³ niet gevaarlijke afvalstoffen worden opgeslagen, dan wel minimaal 5000 ton droge stof zuiveringsslib per jaar wordt verwijderd of meer dan 100 ton per dag van een andere afvalstof dan zuiveringsslib wordt verwijderd, indien het de wijziging dan wel uitbreiding van een inrichting betreft.

Beide aanwijsgroundeden zijn hier niet van toepassing.

Overigens is ten behoeve van de "Aardgasbuffer Zuidwending" ("Ondergrondse Gasopslag") door het consortium AKZO Nobel, Gastransport Services (onderdeel van de Gasunie) en NUON vrijwillig een MER gemaakt ten behoeve van de vergunningprocedures die in 2004 en 2005 hebben gelopen bij het ministerie van Economische Zaken. In deze in de onmiddellijke nabijheid (ten noordwesten van

onderhavige inrichting; zie "Adolf van Nassau-tekening" bij aanvulling op de aanvraag d.d. 27/6/06) gelegen afzonderlijke inrichting komt het boorgruis vrij bij het boren naar zout. Hierbij willen we expliciet opmerken dat bovenbedoeld MER niet is opgesteld ten behoeve van onderhavige aanvraag. Het MER betreft activiteiten binnen een andere inrichting waarvoor het ministerie van EZ het bevoegd gezag is. Dit MER is ons ter advisering toegezonden door EZ bij brief van 19 augustus 2004. Het MER en de desbetreffende aanvragen hebben tot en met 30 september 2004 ter inzage gelegen. Gedeputeerde staten hebben bij brief van 28 september 2004, 2004-20.306/40, MV/pgs, de minister van EZ geadviseerd onder andere op het punt van de boorgruisinjectie. Hierbij is in hoofdlijnen aangegeven - gelijklopend aan onze inspraakreactie op de startnotitie ten behoeve van het MER - dat uit de toetsing aan het LAP en aan het Lozingenbesluit bodembescherming (Lzb) nog zal moeten blijken of er al dan niet vergunning kan worden verleend voor de injectie van het boorgruis (inclusief onopgeloste delen). Deze toetsing aan het LAP en het Lzb vindt nu plaats in de beoordeling van onderhavige vergunningaanvraag (zie onder III.6). Hierbij wordt opgemerkt dat er dus bij onderhavige aanvraag naast het TNO-rapport "Doelmatigheid van de verwerking van boorgruis in Zuidwending", R2004/136 d.d. 31 maart 2004 ook gebruik gemaakt is van de CE-afwegingsmethodiek om nog een nadere onderbouwing van de vermeende doelmatigheid van de injectie van het boorgruis in de diepe ondergrond te geven.

In dit vrijwillige MER wordt ook de injectie van boorgruis beschreven en beoordeeld (Samenvatting van dit MER par. 5.8 en 6.7; het hoofdrapport van dit MER par. 4.4.3, 4.10.4.6, 5.10, 6.3 met een verwijzing naar het ook bij onderhavige aanvraag gevoegde en hierboven genoemde TNO-rapport (bijlage 2 van deze aanvraag; de eco-efficiency analyse waarin alternatieven worden vergeleken ten opzichte van ondergrondse eindverwerking door injectie) en bijlage B van het MER. De conclusie van dit MER aangaande de activiteit waarop de onderhavige aanvraag van AKZO betrekking heeft, is (blz. S-19; par 6.7 van de samenvatting) dat de beoogde terugvoering van het boorgruis in de cavernes het meest milieuvriendelijk en het meest kosteneffectief is.

I.10 IPPC.

De IPPC-richtlijn (richtlijn 96/61/EG) is een Europese richtlijn. Deze richtlijn heeft tot doel het realiseren van een geïntegreerde preventie en beperking van verontreiniging door industriële installaties (gpbv-installaties). Met de inwerkingtreding op 1 december 2005 van de Wet van 16 juli 2005, houdende wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (verduidelijking in verband met de EG-richtlijn inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging; vergunning op hoofdzaken/vergunning op maat), Stb. 2005, 432, is de IPPC-richtlijn volledig geïmplementeerd in de Wm. Een belangrijke wijziging van de Wm, die door de wet van 16 juli 2005 tot stand is gebracht, heeft tot gevolg dat - bij de beslissing op een vergunningaanvraag - in de vergunning een integrale afweging moet worden gemaakt van binnen de inrichting met elkaar concurrerende milieuaspecten. Dit brengt met zich mee dat de milieuaspecten in hun onderlinge samenhang moeten worden gezien. Vanaf 1 december 2005 moeten alle installaties worden getoetst aan de Beste Beschikbare Technieken (BBT/BAT) zoals bedoeld in de IPPC-richtlijn, ongeacht of de installatie behoort tot een bepaalde IPPC-categorie.

De activiteit binnen de inrichting van AKZO pekelwinningsinrichting te Veendam (= Zuidwending) waar het in deze aanvraag om gaat, valt niet onder één van de IPPC-categorieën.

Ten aanzien van de elementen die in onderhavige Wm-vergunning worden geregeld (doelmatigheidstoetsing verwerken afvalstoffen en milieuhygiënische toetsing lozing in de bodem) vindt de beoordeling binnen het raam van de vraag naar de Beste Beschikbare Technieken plaats, voor wat betreft de doelmatige verwerking van afvalstoffen, binnen het beleidsmatige toetsingskader van het LAP, en, voor wat betreft de lozing, binnen het afwegingskader van het Lozingenbesluit bodembescherming. De uitgevoerde CE-afwegingsmethodiek (zie aanvraag hoofdstuk 10 en bijlagen 1 en 3) en het als bijlage 2 bij de aanvraag gevoegde TNO-rapport "Doelmatigheid van de verwerking van boorgruis in Zuidwending", R2004/136 d.d. 31 maart 2004 zijn de invulling van "BBT" in het kader van het LAP en Lzb.

I.11 Toezending adviseurs.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 8.6 en artikel 8.7 van de Wm en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) hebben wij exemplaren van de aanvraag en de ontwerpbeslissingen gezonden aan:

- de VROM-Inspecteur Noord;
- de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Veendam;
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Pekela;
- Ministerie van Economische Zaken;
- Staatstoezicht op de mijnen;
- het Waterschap Hunze en Aa's.

II. GEVOLGDE PROCEDURE.

II.1 Procedure.

Wij hebben met betrekking tot deze aanvraag de procedure gevolgd zoals die is aangegeven in afdeling 3.4 van de Awb in samenhang met hoofdstuk 13 van de Wm.

De relevante stukken hebben van 9 oktober 2006 tot en met 20 november 2006 ter inzage gelegen. We hebben de gemeente Veendam verzocht de aanvraag en het MER ten behoeve van het project "Aardgasbuffer Zuidwending" ("Ondergrondse Gasopslag") en de op de Mijnbouwwet gebaseerde oprichtingsvergunning van het ministerie van EZ mede ter inzage te leggen. Verder worden relevante stukken van de "AKZO-Hengelo-procedure" (zie onder III.3 LAP) ook ter inzage gelegd.

Er zijn geen zienswijzen ingebracht en er is geen verzoek binnen gekomen voor een gedachtenwisseling, derhalve is deze ook niet gehouden.

III. GRONDEN VAN DE BESLISSING.

III.1 POP-2

Het provinciaal beleid ten aanzien van milieu, natuur en landschap is vastgelegd in het Provinciaal Omgevingsplan (POP-2), dat op 5 juli 2006 door Provinciale Staten is vastgesteld. Op 19 oktober 2006 is het POP-2 in werking getreden. Op het moment van ter inzage legging van het ontwerpbesluit was POP-1 nog van kracht. Deze wijziging heeft geen consequenties voor ons besluit in dezen. De hoofddoelstelling van het POP is: "Voldoende werkgelegenheid en een voor mens en natuur leefbaar Groningen met behoud en versterking van de kwaliteiten van de fysieke omgeving, waarbij toekomstige generaties voldoende mogelijkheden houden om zich te ontplooiën (duurzame ontwikkeling)".

Specifiek voor de milieukwaliteit geldt als doel om overal in de provincie een basiskwaliteit voor het milieu te realiseren, waarbij geen onaanvaardbare risico's voor mens en natuur te verwachten zijn. Waar de milieukwaliteit beter is dan de basiskwaliteit mag deze niet verslechteren. Dit beginsel geldt voor gebieden en niet voor individuele bronnen.

In de planperiode (2006-2010) dient prioriteit gegeven te worden aan die milieuaspecten, waarvoor de basiskwaliteit nog niet is bereikt of de gestelde normen dreigen te worden overschreden, namelijk verzuring en vermisting door diffuse bronnen, fijn stof in de lucht en ernstige bodemverontreiniging. In het POP wordt verder aangegeven dat bij het vaststellen en beoordelen van de milieukwaliteit de meest actuele Europese en landelijke regelgeving, richtlijnen en circulaire worden gehanteerd. In de onderhavige vergunning is hiermee rekening gehouden.

Het plan bevat ten aanzien van de activiteiten waarvoor vergunning wordt gevraagd en de hierbij aan de orde zijnde milieuaspecten geen concrete beleidsbeslissingen. Het voornemen van AKZO past binnen ons POP.

In paragraaf 3.5 "Schoon en veilig Groningen" van het POP staat het milieubeleid beschreven.

In ons POP hebben we aangegeven dat er geen radioactieve en geen gevaarlijke afvalstoffen in de diepe ondergrond mogen worden gebracht (blz. 63 e.v.). Dit is reeds sinds 1988 bestaand beleid en was ook opgenomen in ons Streekplan van 1994.

De injectie van deze afvalstoffen verdraagt zich in principe niet met een duurzame ontwikkeling en niet met de hoofddoelstelling van het afvalbeleid te weten preventie en hergebruik (blz.63).

Verder is in het POP op blz. 63 aangegeven dat de ondergrond van de provincie Groningen beperkt mag worden gebruikt voor het bergen van (afval)stoffen. Het gebruik moet een positieve invloed hebben of mag geen invloed hebben op de ondergrond en/of andere onderdelen van het milieu. Het mag in ieder geval geen negatieve invloed hebben op de omliggende grondlagen. Uitgangspunt is dat het brengen van (afval)stoffen in de ondergrond een voordeel dient te hebben ten opzichte van storten als definitieve verwijderingsmethode. Voor delfstofwinning geldt bovendien dat vervanging van (maagdelijke) grondstoffen door gerecycleerde grondstoffen of afvalstoffen in principe mogelijk moet zijn.

De vergunning die AKZO vraagt, kan naar onze mening verleend worden mede gelet op het POP.

III.2 Nationaal Milieubeleidsplan.

Het algemene Rijksbeleid met betrekking tot het milieu is vastgelegd in de Nationale Milieubeleidsplannen (NMP's). Doel van het milieubeleid is een bijdrage te leveren aan een gezond en veilig leven, in een aantrekkelijke leefomgeving, temidden van een vitale natuur, zonder de mondiale biodiversiteit aan te tasten of natuurlijke hulpbronnen uit te putten.

In het NMP zijn geen direct werkende bepalingen of beperkingen opgenomen voor het verlenen van milieuvergunningen. Wel zijn onder andere landelijke doelstellingen geformuleerd voor de immissies van CO₂, NO_x, SO₂, VOS en fijn stof. Wij zijn van mening dat deze aspecten in onderhavige vergunning niet relevant zijn.

Hoewel wij op grond van de Wm niet behoeven te toetsen aan het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP), moet er van worden uitgegaan dat gezien de betekenis en de strekking van dit NMP desalniettemin rekening moet worden gehouden met het gestelde in dit plan. Een uitwerking van dit beleid op het gebied van afvalstoffen heeft plaatsgevonden in het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) en voor de injectie in de diepe ondergrond in het bijzonder in paragraaf 18.4 van dit LAP.

III.3 LAP.

Op 3 maart 2003 is het Landelijk Afvalbeheerplan in werking getreden (brief van de Staatssecretaris van VROM aan de Voorzitter van de Tweede Kamer van 3 februari 2003, Kamerstukken II, 2002/03, 28 600 XI, nr. 93). Het LAP is al twee keer gewijzigd: de eerste wijziging is vastgesteld op 22 maart 2004 en op 18 mei 2004 in werking getreden (Stcrt. 74, 2004) en de tweede wijziging is vastgesteld op 29 maart 2005 en op 5 mei 2005 in werking getreden (Stcrt. 66, 2005)

Zowel bij de eerste als bij de tweede wijziging van het LAP is de tekst van de desbetreffende paragraaf 18.4 niet gewijzigd ten opzichte van de LAP-versie van 2003 en hebben deze wijzigingen derhalve voor onderhavige vergunning geen consequenties.

Een derde wijziging van het LAP is op dit moment in procedure. De inspraaknotitie heeft tot en met 14 juli 2006 ter inzage gelegen. In deze derde wijziging gaat het ook om een wijziging van par. 18.4 van het LAP, maar uitsluitend om een tekstwijziging die verband houdt met de ondergrondse opslag van CO₂ en derhalve niet relevant voor onderhavige vergunning.

Dit plan is een samenvoeging van het Tienjarenprogramma Afval (TJP.A II 1995) en het Meerjarenplan Gevaarlijke Afvalstoffen (MJP GA II 1997). Tevens heeft er een actualisatie van beleid plaats gevonden.

De doelstellingen van het LAP zijn:

1. het stimuleren van preventie van afvalstoffen;
2. het stimuleren van de nuttige toepassing van afvalstoffen door in het bijzonder het stimuleren van het scheiden van afvalstoffen, waarbij producthergebruik, materiaalhergebruik en gebruik als brandstof belangrijke elementen zijn;

3. het optimaal benutten van de energie-inhoud van afvalstoffen die niet hergebruikt worden;
4. het beperken van de hoeveelheid te verwijderen afvalstoffen;
5. het realiseren van een gelijk Europees speelveld voor afvalbeheer, het bevorderen van marktwerking en het stimuleren van innovatie bij preventie en afvalbeheer.

Paragraaf 18.4 "Opbergen in de diepe ondergrond" van dit plan is het specifieke beleidskader voor onderhavige activiteit.

De relevante passages in deze paragraaf zijn:

Zoals eerder in deze paragraaf is aangegeven, is het uitgangspunt dat de bodem niet bestemd is voor het opbergen van afvalstoffen die niet rechtstreeks uit de bodem afkomstig zijn. Dit betekent dat vloeibare afvalstoffen die bijvoorbeeld vrijkomen bij de winning en de bewerking van gas, olie en zout, die rechtstreeks uit de bodem komen (zogenoemd reservoir eigen zijn) en die niet zijn verontreinigd met componenten die oorspronkelijk niet in de bodem aanwezig waren, terug in de bodem kunnen worden gebracht op de plaats waar ze vandaan zijn gekomen. Dit terug brengen in de bodem, ook wel injectie in de diepe ondergrond genoemd, moet plaatsvinden in dezelfde formatie en diepte als waar de afvalstoffen uit afkomstig zijn. Eventueel kan worden geïnjecteerd in vergelijkbare formaties. Er moet worden voorkomen dat de bodemkwaliteit in de diepe ondergrond verslechtert door het daarin injecteren van stoffen die op die plaats niet thuishoren. Concreet betekent dit, dat er geen bezwaar is tegen het ter plekke terug in de bodem brengen van formatiewater/productiewater binnen de boven gestelde randvoorwaarden, ook niet als dit formatiewater/productiewater onvermijdelijk enige menging met schoon water heeft ondergaan.

Bij het boren naar en het winnen van delfstoffen als aardolie, aardgas en zout, wordt gebruik gemaakt van mijnbouwhulpstoffen. Deze hulpstoffen zijn niet uit de diepe ondergrond afkomstig en ze horen daarom in principe niet in die diepe ondergrond thuis. De hulpstoffen verontreinigen bovendien het formatie- en productiewater. Het gebruik en het in de diepe ondergrond brengen van deze mijnbouwhulpstoffen dient derhalve zoveel als mogelijk te worden vermeden en/of beperkt. Om die reden mag alleen formatiewater/productiewater waaruit zoveel als redelijkerwijs mogelijk is (ALARA) de mijnbouwhulpstoffen zijn verwijderd, in de diepe ondergrond worden teruggevoerd.

Bij de winning en verwerking van pekels tot zout (natriumzouten, magnesiumzouten enz.) ontstaan in sommige situaties gips, kalk en kalksteen als nevenproduct. Deze nevenproducten worden al jaren in de diepe ondergrond teruggevoerd ter stabilisering van de cavernes van waaruit de pekels is gewonnen en ter beperking van bodemdaling. Dit terugvoeren van nevenproducten in de zoutcavernes blijft toegestaan.

Het in de diepe ondergrond terug voeren van afvalstoffen die ontstaan bij de productieprocessen waarin de in deze paragraaf genoemde grondstoffen worden ingezet, is in beginsel niet toegestaan. Overeenkomstig de systematiek voor het afwijken van de minimumstandaarden (zie hoofdstuk 10) kan het bevoegd gezag toch vergunning verlenen voor het bedoelde terugvoeren in de diepe ondergrond. De vergunningaanvrager dient dan echter door onderzoek (zoals MER, LCA) (onderstreping door ons) aan te tonen dat het terugvoeren milieuhygiënisch gezien de voorkeur heeft, dan wel dat de kosten van alternatieven voor terugvoeren niet in verhouding staan tot de milieuhygiënische voordelen van die alternatieven.

De door CE ontwikkelde afwegingsmethodiek en de door TNO uitgevoerde eco-efficiency-analyse kunnen en moeten naar ons inzicht beschouwd worden als "onderzoeken" zoals bedoeld in paragraaf 18.4 van het LAP, laatste alinea (zie hierboven cursieve tekst; onderstreping (door ons)). De tekst "zoals MER, LCA" moet als een niet-limitatieve opsomming worden beschouwd.

Hieronder zal, onder III.6, worden uiteengezet hoe wij in het specifieke kader van de onderhavige beschikking hebben gemeend met dit beleidskader te moeten omgaan.

Hier wordt echter eerst in gegaan op een reeds eerdere toetsing aan het LAP en het Lzb in een andere procedure voor een vergelijkbare situatie.

In 2005 heeft AKZO Nobel Salt B.V. te Hengelo (Ov.) een "injectievergunning" gevraagd aan het voor haar inrichting te Hengelo bevoegde gezag, te weten het ministerie van EZ. Binnen de inrichting van AKZO te Hengelo worden afvalstoffen die afkomstig zijn van binnen de inrichting in de diepe ondergrond gebracht door middel van injectie, dus is het ministerie van EZ bevoegd om op die aanvraag te beslissen (Wm art. 8.2.3). AKZO heeft in haar "Hengelo-aanvraag" een 11-tal stromen aangevraagd om die te injecteren in de diepe ondergrond. Een tweetal van die stromen komen exact overeen met de stroom boorgruis die AKZO in Zuidwending (oud) wil injecteren. In de "Hengelo-aanvraag" wordt boorspoeling apart beschreven echter bedoeld als in de vorm van de boorspoeling "aanhangende" aan het te injecteren boorgruis. In de "Zuidwending-aanvraag" is dit als één stroom omschreven.

In het kader van deze in 2005 doorlopen procedure heeft het ministerie van VROM een advies uitgebracht (d.d. 1 september 2005, kenmerk SAS 2005177219) in het kader van het Lzb en in het kader van een toetsing aan het LAP paragraaf 18.4. De door EZ verleende vergunning waarin het advies is verwerkt, is op 13 januari 2006 onherroepelijk geworden.

In het licht van onze toetsing aan het LAP en Lzb is het zinvol om te kijken naar hoe VROM in dezen in het zeer recente verleden reeds heeft geadviseerd. Deze stukken worden mede ter inzage gelegd.

In het VROM-advies valt te lezen:

1. dat de boorgruisslurry definitief wordt opgeslagen in een caveerne (blz. 2);
2. dat de boorgruisslurry beschouwd wordt als afval vrijkomende bij de productie en winning van zout (blz. 2);
3. dat de boorgruisslurry geen stoffen bevat die voorkomen op de in bijlage 3 genoemde lijsten van het Lzb (blz. 3);
4. dat alhoewel in bijlage 3 van het Lzb ook de stofgroepen chloriden en sulfaten worden genoemd, deze in de boorgruisslurry, gezien het milieu waarin de injectie plaatsvindt, te weten een ondergrondse zoutcaverne, geen relevante stofgroepen zijn om aan te toetsen (blz. 3);
5. dat de boorgruisslurry een afvalstof is die vrijkomt bij de winning en productie van zout en mag worden teruggevoerd indien zij uit de diepe ondergrond afkomstig is. Een dergelijke afvalstof mag ook geïnjecteerd worden indien zij verontreinigd is met hulpstoffen onder de voorwaarde dat het gebruik van hulpstoffen bij dit proces voldoet aan het ALARA-principe en de hulpstoffen redelijkerwijs niet zijn af te scheiden (blz. 4);
6. dat er een ontheffing in het kader van het Lzb kan worden verleend voor de injectie van de boorgruisslurry omdat een andere wijze van afvoer om economische redenen niet geëist kan worden (blz. 5);
7. dat de boorgruisslurry afkomstig is uit de diepe ondergrond en onvermijdelijk vrijkomt en onvermijdelijk verontreinigd is met toegepaste mijnbouwhulpstoffen (zijnde boorspoelingsrestanten) (blz. 5);
8. dat het LAP het terugvoeren van de boorgruisslurry doelmatig vindt (blz. 5);
9. dat preventie ten aanzien van het vrijkomen van de boorgruisslurry niet aan de orde is (blz. 5);
10. dat uiteindelijk VROM het ministerie van EZ adviseert om de gevraagde ontheffing van het Lzb voor alle 11 stromen (dus waaronder een boorgruisslurry) te verlenen (blz. 8).

III.4 artikel 8.8 en 8.9 Wm.

Ons besluit betreft een doelmatigheidstoetsing (met de onlosmakelijke milieuhygiënische elementen) op basis van de Wm en een separate uitsluitend milieuhygiënische toetsing op basis van het Lzb, welke laatstgenoemde toetsing derhalve niet primair plaatsvindt op basis van de Wm, maar als onderdeel van een formeel-procedureel ingevolge die wet vast te stellen beschikking wel in een zekere mate kan delen in het in die wet neergelegde afwegingskader.

Wij zullen ons dus, voorzover het betreft de doelmatigheidstoetsing, beperken tot de toetsing van de doelmatigheid van de verwerking van de hier in het geding zijnde vloeibare afvalstoffen, zijnde de boorgruisslurry en onoplosbare delen. Dit betekent dat aangelegenheden zoals bijvoorbeeld de bestaande toestand van het milieu, de milieueffecten die de inrichting veroorzaakt en hoofdzaken die in de voorschriften aan de orde moeten komen, mogelijkheden die er zijn voor de bescherming van het

milieu en de stand van zaken in verband met de milieuzorg in de inrichting en de beoordeling daarvan in het kader van de vergunningverlening, in het kader van de doelmatigheidstoetsing buiten beschouwing zullen blijven. Deze elementen zijn betrokken bij, er is rekening mee gehouden bij dan wel deze zijn in geacht genomen bij de Wm-revisievergunning d.d 17 juni 2004 van het ministerie van EZ voor deze inrichting "AKZO Pekelwinningsinrichting Zuidwending" (oud).

Daarnaast zal de milieuhygiënische toetsing gebeuren op basis van artikel 25a juncto artikel 25, tweede lid, sub a en b, van het Lzb. Zoals eerder aangegeven, wordt de ontheffing geïncorporeerd in de milieuvergunning, zodat de met het oog op deze ontheffing uit te voeren toetsing in een zekere mate kan delen in het in die wet neergelegde afwegingskader. Dit betreft enerzijds een toetsing of lozing op de riolering dan wel een andere wijze van afvoer mogelijk is. Anderzijds betreft het een toetsing of er in de "overige vloeistof" zoals bedoeld in het Lzb, zijnde de boorgruisslurry en de onoplosbare delen, geen stoffen voorkomen die qua toxiciteit, persistentie, (bio)accumulatie dan wel schadelijke werking aanleiding geven tot het niet verlenen van de gevraagde ontheffing.

Van strijd met art. 8.9 van de Wm is ons niet gebleken.

III.5 Acceptatie, administratie en registratie.

AKZO heeft in de aanvraag beschreven hoe zij de acceptatie, de administratie en de registratie uitvoert. In het vooroverleg is de systematiek van De Verwerking Verantwoord (DVV) doorlopen. Echter gelet op de specifieke aard van de inrichting en de enkelvoudig samengestelde afvalstroom (de boorgruisslurry) die binnen de inrichting wordt ontvangen en wordt geïnjecteerd, zijn de implicaties van de DVV zeer beperkt. Naar ons inzicht geeft de beschrijving in de aanvraag in voldoende mate aan hoe het boorgruis wordt geaccepteerd. Derhalve stellen we voorschriften voor deze aspecten in overeenstemming met de aanvraag.

III.6 Toetsingskader en inhoudelijke beoordeling.

De doelmatigheidstoetsing moet worden uitgevoerd op basis van de Wm.

Hierboven, onder III.3 en III.4, is reeds de toetsing van de aangevraagde activiteit aan de orde geweest. Ingevolge artikel 8.8, tweede lid, onder b, in samenhang met artikel 10.14, eerste lid, van de Wm dient, zoals reeds overwogen, de onderhavige activiteit te worden getoetst aan het LAP. Ingevolge artikel 10.14 van de Wm dient de minister van VROM bij de vaststelling van het LAP er rekening mee te houden dat het belang van de bescherming van het milieu vereist dat bij het beleid ter zake van afvalstoffen de in artikel 10.14 neergelegde voorkeursvolgorde, in een volgorde van afnemende voorkeur, wordt aangehouden.

Ingevolge artikel 10.5, eerste en tweede lid, van de Wm houdt de minister van VROM bij de vaststelling van het LAP in het belang van een doelmatig beheer rekening met een viertal in artikel 10.5 genoemde aspecten. Het bepaalde in de artikelen 10.14 en 10.5 in samenhang met artikel 8.8, tweede lid, onder b, impliceert dat, voorzover het betreft de in het LAP genoemde afvalstoffen en methoden van afvalverwijdering, de toetsing aan de voorkeursvolgorde en aan de verschillende aspecten van doelmatigheid door de minister van VROM is verricht, zodat in zoverre voor een zelfstandige toetsing door andere bevoegde gezagsinstanties dan de minister geen ruimte meer aanwezig is, sedert de inwerkingtreding van de Wet van 21 juni 2001, Stb. 2001, 346, tot wijziging van de Wet milieubeheer (Wet structuur beheer afvalstoffen), en dat deze toetsing door die instanties dient plaats te vinden binnen de marges die in het LAP zelf zijn gegeven.

Dit betekent dat de aangevraagde activiteit dient te worden getoetst aan de navolgende passages uit par. 18.4 van het LAP:

Zoals eerder in deze paragraaf is aangegeven, is het uitgangspunt dat de bodem niet bestemd is voor het opbergen van afvalstoffen die niet rechtstreeks uit de bodem afkomstig zijn. Dit betekent dat vloeibare afvalstoffen die bijvoorbeeld vrijkomen bij de winning en de bewerking van gas, olie en zout, die rechtstreeks uit de bodem komen (zogenoemd reservoir eigen zijn) en die niet zijn verontreinigd met componenten die oorspronkelijk niet in de bodem aanwezig waren, terug in de bodem kunnen worden gebracht op de plaats waar ze vandaan zijn gekomen. Dit terug brengen in de bodem, ook wel

injectie in de diepe ondergrond genoemd, moet plaatsvinden in dezelfde formatie en diepte als waar de afvalstoffen uit afkomstig zijn. Eventueel kan worden geïnjecteerd in vergelijkbare formaties. Er moet worden voorkomen dat de bodemkwaliteit in de diepe ondergrond verslechtert door het daarin injecteren van stoffen die op die plaats niet thuishoren. Concreet betekent dit, dat er geen bezwaar is tegen het ter plekke terug in de bodem brengen van formatiewater/productiewater binnen de boven gestelde randvoorwaarden, ook niet als dit formatiewater/productiewater onvermijdelijk enige menging met schoon water heeft ondergaan.

Bij het boren naar en het winnen van delfstoffen als aardolie, aardgas en zout, wordt gebruik gemaakt van mijnbouwhulpstoffen. Deze hulpstoffen zijn niet uit de diepe ondergrond afkomstig en ze horen daarom in principe niet in die diepe ondergrond thuis. De hulpstoffen verontreinigen bovendien het formatie- en productiewater. Het gebruik en het in de diepe ondergrond brengen van deze mijnbouwhulpstoffen dient derhalve zoveel als mogelijk te worden vermeden en/of beperkt. Om die reden mag alleen formatiewater/productiewater waaruit zoveel als redelijkerwijs mogelijk is (ALARA) de mijnbouwhulpstoffen zijn verwijderd, in de diepe ondergrond worden teruggevoerd.

Bij de winning en verwerking van pekels tot zout (natriumzouten, magnesiumzouten enz.) ontstaan in sommige situaties gips, kalk en kalksteen als nevenproduct. Deze nevenproducten worden al jaren in de diepe ondergrond teruggevoerd ter stabilisering van de cavernes van waaruit de pekels is gewonnen en ter beperking van bodemdaling. Dit terugvoeren van nevenproducten in de zoutcavernes blijft toegestaan.

Het in de diepe ondergrond terug voeren van afvalstoffen die ontstaan bij de productieprocessen waarin de in deze paragraaf genoemde grondstoffen worden ingezet, is in beginsel niet toegestaan. Overeenkomstig de systematiek voor het afwijken van de minimumstandaarden (zie hoofdstuk 10) kan het bevoegd gezag toch vergunning verlenen voor het bedoelde terugvoeren in de diepe ondergrond. De vergunningaanvrager dient dan echter door onderzoek (zoals MER, LCA) aan te tonen dat het terugvoeren milieuhygiënisch gezien de voorkeur heeft, dan wel dat de kosten van alternatieven voor terugvoeren niet in verhouding staan tot de milieuhygiënische voordelen van die alternatieven.

De doelmatigheidstoetsing omvatte tot de inwerkingtreding van de Wet van 21 juni 2001, Stb. 2001, 346, de volgende aspecten (criteria):

1. continuïteit van de verwijdering;
2. effectieve en efficiënte verwijdering;
3. capaciteit afgestemd op het aanbod;
4. evenwichtige spreiding;
5. effectief toezicht.

Deze aspecten corresponderen inhoudelijk met de aspecten (criteria) van doelmatigheid die thans worden genoemd in artikel 10.5, eerste en tweede lid, van de Wm., met dien verstande dat het criterium van de "evenwichtige spreiding" is komen te vervallen."

De in artikel 10.5, eerste lid, van de Wm genoemde criteria betreffen:

- a. het beheer van afvalstoffen op effectieve en efficiënte wijze;
- b. de mogelijkheid van een effectief toezicht op het beheer van afvalstoffen.

De in artikel 10.5, tweede lid, van de Wm genoemde criteria betreffen :

- a. de continuïteit van het beheer van afvalstoffen;
- b. de afstemming van de capaciteit van de voorzieningen voor het beheer van afvalstoffen op het aanbod van afvalstoffen. Met betrekking tot deze in artikel 10.5, tweede lid, van de Wm genoemde criteria is het evenwel van belang het volgende op te merken. Ingevolge het Besluit van 15 maart 2005, Stb. 2005, 168, tot wijziging van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (IVB) in verband met het beheer van afvalstoffen, zijn onder andere vervallen het toenmalige artikel 2.3 en de toenmalige bijlage III van het Ivb, welk artikel respectievelijk welke bijlage betrekking had op de categorieën van inrichtingen ter zake waarvan, ter uitvoering van artikel 8.35 van de Wm, door de Minister van VROM een verklaring van geen bedenkingen diende te worden afgegeven. Doordat als gevolg van het volledig vervallen van het toenmalige artikel 2.3 en de toenmalige bijlage III er geen

inrichtingen meer resteren ter zake waarvan een verklaring van geen bedenkingen van de Minister van VROM is vereist, is het gevolg daarvan dat aan de in artikel 10.5, tweede lid, van de Wm genoemde criteria als toetsingscriteria voor de beoordeling van de doelmatigheid geen praktische betekenis meer toekomt, in ieder geval niet voor een vergunning als die welke hier en nu aan de orde is.

De thans uit te voeren toetsing leidt ons college tot de volgende overwegingen. Alvorens hiertoe over te gaan achten wij het voor een goed begrip dienstig om eerst nog het volgende op te merken.

Het betreft hier een injectie van vloeibare afvalstoffen vanuit een (Mijnbouw)inrichting in de zin van de Wm ter zake waarvan de minister van EZ het tot vergunningverlening bevoegde gezag is, met uitzondering van het bepaalde in het slot van artikel 8.2, derde lid, van de Wm, in een ondergronds gelegen formatie (aardlaag). Deze formatie behoort in een situatie als de onderhavige eveneens tot de inrichting. De in het slot van artikel 8.2, derde lid, van de Wm neergelegde uitzondering is relevant, aangezien uit die bepaling voortvloeit dat voor de hier aan de orde zijnde injectie van vloeistoffen in de diepe ondergrond ons college het tot vergunningverlening ingevolge de Wm bevoegde gezag is en mitsdien de daarmee verband houdende doelmatigheidstoets dient uit te voeren.

Volledigheidshalve kan voorts nog het volgende worden opgemerkt. Een ondergronds gelegen formatie als die welke hier aan de orde is, kan niet worden aangemerkt als een stortplaats in de "klassieke" betekenis van het woord. Een stortplaats in de "klassieke" betekenis van het woord is een fysiek begrensde ruimte waar bedrijfsmatige activiteiten plaatsvinden, als hoedanig een formatie als de onderhavige, ook al is deze fysiek begrensd, niet kan worden beschouwd. Zo ziet ook de Richtlijn Storten, gelet op haar totstandkomingsgeschiedenis en op haar doel, niet op de injectie in de diepe ondergrond (zie brief Ministerie van VROM d.d. 4 sept. 2001, kenmerk BWL/2001094748, + bijlage). Alle injectieactiviteiten (dus ook de injectie van CO₂ en andere niet-mijnbouw gerelateerde afvalstoffen, zie VROM-brief 4/9/'01) vallen niet onder de Richtlijn Storten en vallen evenmin onder het Stortbesluit bodembescherming en het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen.

Boorgruis en onoplosbare delen.

We beschouwen het zoete boorgruis als een niet gevaarlijke afvalstof die onvermijdelijk vrijkomt bij het boren naar zout in de diepe ondergrond, met andere woorden bij de winning en productie van zout. Gelet op het hergebruik van de boorspoeling worden de mijnbouwhulpstoffen op basis van het ALARA-principe van deze afvalstof afgescheiden. De afvalstof is afkomstig uit de ondergrond en onvermijdelijk verontreinigd restanten van de boorspoeling. Gelet op de samenstelling en de geringe hoeveelheid van de "aanhangende" boorspoeling en gelet op de aard en locatie van de injectie, te weten in een zoutcaverne, is er naar ons inzicht - gebaseerd op de aanvraag - geen sprake van een (kans op) verontreiniging van de bodem. Hierbij moet men zich naar onze mening eigenlijk afvragen of een ondergrondse zoutcaverne binnen een omvangrijk zoutvoorkomen zoals ter plaatse aanwezig wel tot het begrip "bodem" zoals dat in zijn algemeenheid wordt bedoeld, mag worden gerekend. Een vraag die we hier niet zullen behandelen.

Dus de kwaliteit van de diepe ondergrond ter plaatse van de caverne verslechtert in onze ogen niet.

Het boorgruis is in het verleden altijd in bestaande cavernes gebracht, waarbij de in de caverne bezinkende vaste stof van de geïnjecteerde en te injecteren boorgruisslurry een positief effect heeft op de stabiliteit van de cavernes en dus op de stabiliteit van de bodem. Derhalve behoeft wat ons betreft de terugneembaarheid van de vaste stoffen van de boorgruisslurry geen af te wegen aspect te vormen in de beoordeling nu ook uit de aanvraag blijkt dat een alternatief gebruik van de caverne mede als productiecaverne geen belemmering behoeft te zijn.

In een "onderzoek" zoals bedoeld in de laatste alinea van par. 18.4 van het LAP, uitgevoerd en in de aanvraag verwerkt (CE-afwegingsmethodiek en het TNO-rapport, eco-efficiency-analyse) en bijgevoegd, is naar ons inzicht in voldoende mate onderbouwd dat het injecteren van de boorgruisslurry doelmatiger is dan de alternatieve verwerkingswijzen. In de CE-afwegingsmethodiek worden de alternatieven, storten dan wel bovengrondse verwerking, op basis van kosten, op basis van milieuthema's, op basis van operationele risico's, op basis lange termijn risico's vergeleken. In het bijzonder deze twee laatste aspecten - de risico's - hebben een relatie met de geologische aspecten van de formatie, in dit geval het zoutvoorkomen en het daarin aanwezig zijn van cavernes.

We zijn van mening dat het injecteren van het boorgruis in de vorm van een slurry milieuhygiënisch gezien de voorkeur geniet.

Ten aanzien van het injecteren van de uit de caverne afkomstige onoplosbare delen die zich bij het produceren van de pekeltanks verzamelen, volgen we een zelfde redenering als hierboven omschreven. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat deze onoplosbare delen in het geheel in de hoedanigheid zoals ze in de caverne voorkomen weer in de diepe ondergrond worden gebracht. De injectie van deze onoplosbare delen is volledig in overeenstemming met de relevante passages uit par. 18.4 van het LAP.

III.6.1 Continuïteit.

Indien toetsing van de financiële continuïteit aan de orde is, kan de vergunningaanvrager worden gevraagd een investeringsplan, een exploitatieplan en/of een liquiditeitsprognose te verstrekken. Ten overvloede vermelden we hier dat er naar ons inzicht op dit moment geen redenen aanwezig om aan te nemen dat de financiële continuïteit niet zou zijn gewaarborgd.

III.6.2 Effectieve en efficiënte verwijdering.

In de AKZO Pekelwinningsinrichting te Zuidwending (oud) wordt een boorgruisslurry in de diepe ondergrond geïnjecteerd. In verband met de aanwezigheid van een grote hoeveelheid vaste stof afkomstig uit de diepe ondergrond, en ook mijnbouwhulpstoffen, komt deze boorgruisslurry niet in aanmerking voor lozing op het oppervlaktewater of in een communale waterzuivering via de riolering. Deze vorm van verwijdering vinden we effectief en efficiënt (zie ook onder III.6).

III.6.3 Capaciteit afgestemd op aanbod.

De injectiecapaciteit binnen de AKZO Pekelwinningsinrichting Zuidwending (oud) is afgestemd op ten minste hetgeen in de komende 10 jaar aan nieuwe boringen worden verwacht binnen de zoutwinlocaties van AKZO te Heiligerlee en te Zuidwending (nieuw; de "Ondergrondse Aardgasbuffer Zuidwending")(zie hoofdstuk 11 van de aanvraag).

Met betrekking tot de capaciteit van de verwerking van boorgruis en onoplosbare delen binnen de AKZO Pekelwinningsinrichting Zuidwending (oud) zien wij geen noodzaak tot het stellen van voorschriften.

III.6.4 Effectief toezicht

Voor wat betreft toezicht hebben we voorschriften gesteld ten aanzien van acceptatie, administratie, registratie en rapportage (zie voorschriften 2, 3 en 5).

Conclusie:

Op grond van hetgeen wij hierboven, in par. III.6, hebben overwogen vinden wij de injectie van het boorgruis en de onoplosbare delen in de vorm van een slurry doelmatig.

In de aanvraag heeft AKZO invulling gegeven aan de CE-afwegingsmethodiek (zie ook onder I.6). In hoofdstuk 10 en in het bijzonder in bijlage 1 en 2 (TNO-rapport) is door AKZO een doelmatigheidstoetsing en een vergelijking tussen alternatieve verwerkingswijzen van het boorgruis inhoudelijk beschreven.

Wij zijn van mening dat uit deze beschrijving in de aanvraag blijkt - mede in het licht van het uit te voeren onderzoek zoals bedoeld in de laatste alinea van paragraaf 18.4 van het LAP - dat de injectie van de aangevraagde afvalstoffen als doelmatig is te beschouwen in vergelijking met de beschouwde alternatieven. De aanvraag geeft in dezen invulling aan dit in het LAP par. 18.4 bedoelde onderzoek. Daarom en mede gelet op de beschrijving in de aanvraag van de effecten van de injectie op het zoutvoorkomen zijn wij van oordeel dat de gevraagde vergunning kan worden verleend overeenkomstig een positief uitgevallen toetsing aan het LAP.

III 6.5. Beoordeling op basis van het Lozingenbesluit bodembescherming artikel 25a juncto 25.

Gelet op de paragraaf over de bevoegdheidstoedeling (zie hierboven, I.3) zijn wij bevoegd de milieuhygiënische toetsing van de lozing op basis van art. 25a van het Lzb uit te voeren.

Het geïnjecteerde boorgruis en onoplosbare delen in de vorm van een slurry, moeten als "overige" vloeistoffen worden beschouwd in het kader van het Lzb (art. 1 en hoofdstuk IV). Het gaat om het definitief in de bodem brengen van een vloeistof. Het in de bodem brengen van vloeistoffen via een boorgat valt onder het besluit, zodat het Lzb het wettelijke kader is voor de uit te voeren toetsing. Het besluit is, als implementatie van de EEG-grondwaterrichtlijn, in hoofdzaak gericht op een algemeen beschermingsniveau voor de bodem inclusief het grondwater en dan in het bijzonder de bescherming van de kwaliteit van het zoete grondwater en de bescherming van de organismen in die bodem. Het besluit is, voorzover van belang in het kader van de onderhavige aangelegenheid, gericht op het voorkomen dan wel beperken van het "inleiden" van "gevaarlijke stoffen" in het grondwater.

Gelet op artikel 25 lid 2 Lzb onder a zijn wij van mening dat de lozing van het geïnjecteerde boorgruis en onoplosbare delen in de vorm van een slurry, niet kan plaatsvinden via een aansluiting op de riolering. Het gehalte aan bezinkbare delen (bodemdeeltjes) in het geïnjecteerde boorgruis en onoplosbare delen in de vorm van een slurry en het zoute karakter van de "overige vloeistof" maken een lozing op de riolering onmogelijk.

Verder is naar onze mening ook een wijze van bovengrondse afvoer naar een externe verwerker niet doelmatig. De aanvraag bevat hierover relevante informatie (de "ingevulde" CE-afwegingsmethodiek/TNO-rapport). Deze bovengrondse verwerkingwijze is naar ons oordeel de minst doelmatige. Hierbij spelen een aantal aspecten een belangrijke rol zoals:

- een bovengrondse verwerking met milieubelasting naar de verschillende compartimenten;
- het blijven voortbestaan van een zoute lozing op het oppervlaktewater;
- het storten van een deel van de reststromen;
- het energiegebruik.

Gelet op artikel 25 lid 2 Lzb onder b zijn wij van mening dat de stoffen van bijlage III van het Lzb niet voorkomen voor wat betreft de stoffen van lijst I van bijlage III of voor wat betreft de stoffen van lijst II van bijlage III (sulfaten en chloriden), zodat er sprake is van een zodanig geringe toxiciteit, persistentie, (bio)accumulatie en schadelijkheid dat ook op lange termijn er geen gevaar voor verontreiniging van de bodem bestaat.

Verder worden de geïnjecteerde vloeibare afvalstoffen in een zoutcaverne gebracht waar opname door organismen niet mogelijk is.

Bij de aangevraagde injectie van de te injecteren vloeibare afvalstoffen is er sprake van een geologische berging van de vloeistoffen, welke niet zijn aan te merken als gevaarlijke afvalstoffen. Juist door deze kwalificatie als niet-gevaarlijk afval is er al impliciet sprake van een oordeel over de beperkte schadelijkheid van de afvalstof. Tevens worden deze geïnjecteerde vloeibare afvalstoffen in een zoute omgeving gebracht waar zich ook van nature verbindingen bevinden waaruit de vloeistoffen grotendeels zijn samengesteld te weten een chloridenoplossing. De schadelijkheid en de mate van verontreiniging in deze specifieke "bodemongeving", zijnde een zoutcaverne, is in onze ogen nihil.

Verder wordt, door het stellen van voorschriften (Mijnbouwregeling) aangaande de goede werking en de integriteit van de injectie-installaties met toebehoren, in voldoende mate voorkomen dat de geïnjecteerde vloeibare afvalstoffen in contact kunnen komen met de omringende bodem en het zich daarin bevindende grondwater, dat een steeds zouter karakter krijgt naar mate de diepte toeneemt. Uiteindelijk vindt berging in een zeer zoute omgeving plaats waarbij sprake is van een gecontroleerde, beheerste en geologisch geïsoleerde berging van de geïnjecteerde vloeibare afvalstoffen.

Gelet op het feit dat injectieputten rechtstreeks onder de Mijnbouwwet vallen, zijn de voorschriften van hoofdstuk 8 van de Mijnbouwregeling rechtstreeks op deze injectieputten van toepassing. De voorschriften van hoofdstuk 8 van de Mijnbouwregeling hebben onder andere betrekking op de integriteit van de injectie-installaties en op de geodetische metingen ten behoeve van de bepaling van bodembewegingen. Daarom zijn dergelijke voorschriften niet in deze vergunning opgenomen. Overigens worden bodembewegingen ten gevolge van de injectieactiviteit niet verwacht.

Verder stelt de Mijnbouwregeling eisen aan het meten, registreren en rapporteren van cavernedrukken. De uitvoering hiervan wordt planmatig op basis van deze regeling vastgelegd door het Staatstoezicht op de mijnen. Het voorschrift 6 is in afstemming met het Staatstoezicht tot stand gekomen.

We zijn van mening dat de gevraagde ontheffing van het verbod tot lozen in de diepe ondergrond kan worden verleend.

III.6.6. Toegestane activiteiten.

De injectie van boorgruis en onoplosbare delen zoals weergegeven in voorschrift 1 is de toegestane injectieactiviteit.

III.6.7 Stagnatie

Het is in het belang van de doelmatige verwijdering van de geïnjecteerde afvalstoffen dat het bevoegd gezag op de hoogte is van stagnatie bij de verwerking. Dit is met name van belang indien stagnatie kan leiden tot het niet meer accepteren van afvalstoffen. Derhalve is in voorschrift 4 opgenomen dat vergunninghouder de stagnatie m.b.t. afvalstoffen schriftelijk dient mede te delen aan ons.

III.6.8 Ongewone voorvallen.

Indien ten gevolge van ongewone voorvallen (calamiteiten en afwijkingen van de normale gang van zaken in de inrichting) nadelige effecten voor het milieu zijn ontstaan dan wel dreigen te ontstaan, dienen daarop door degene die de inrichting drijft de nodige acties te worden genomen. Ten aanzien van deze ongewone voorvallen is hoofdstuk 17 van de Wet milieubeheer ("Maatregelen in bijzondere omstandigheden") van toepassing. Art. 17.2 lid 1 van dit hoofdstuk verplicht de vergunninghouder om van een ongewoon voorval in de inrichting zo spoedig mogelijk melding te maken. Verder moeten onmiddellijk de nodige maatregelen worden genomen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Art. 17.2 lid 2 Wm geeft aan welke gegevens met betrekking tot het voorval aan de melding dienen te worden toegevoegd.

De melding van een ongewoon voorval bij de provincie dient te gebeuren op tel. nummer 06-53977863.

III.6.9 Toekomstige ontwikkelingen.

Op dit moment zijn bij ons dan wel bij AKZO geen toekomstige ontwikkelingen bekend (anders dan die op onderhavige beschikking betrekking hebben en die zie zijn genoemd in de aanvraag), die van invloed zijn op onze beslissing op de aanvraag.

IV. AFSLUITENDE OVERWEGINGEN

Wij zijn van oordeel dat de gevraagde vergunning kan worden verleend, indien daaraan de onderstaande, naar ons oordeel in het belang van de bescherming van het milieu te achten, voorschriften worden verbonden,

gelet op de Wet milieubeheer, Lozingenbesluit bodembescherming en op het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer;

gelet op de bijzondere aard van de aanvraag bestaande uit een beschrijving t.b.v. een doelmatigheidstoetsing en de als bijlagen bijgevoegde "studies", zijnde de TNO eco-efficiency-analyse en de CE-afwegingsmethodiek; en mede gelet op het feit dat we essentiële zaken via de voorschriften hebben vastgelegd, worden geen delen van de aanvraag tot deel van de vergunning verklaard;

gelezen de brieven van AKZO Nobel Salt B.V. te Amersfoort, gedateerd 30 mei 2006, 27 juni 2006 en 8 september 2006 en de daarbij overgelegde bescheiden,

besluiten wij:

I. aan AKZO Nobel Salt B.V. te Amersfoort vergunning te verlenen ingevolge de Wet milieubeheer voor het injecteren van boorgruis en onoplosbare delen genoemd in de bij de brieven van 30 mei 2006, 27 juni 2006 en 8 september 2006 ingediende aanvraag om vergunning,

II. te bepalen dat de aanvraag om vergunning geen deel uitmaakt van de vergunning.

III. de vergunning te verlenen voor de duur van 10 jaar,

IV. aan de vergunning de onderstaande voorschriften te verbinden:

Voorschrift 1.

Toegestane activiteiten.

- 1.1. Deze vergunning heeft uitsluitend betrekking op het verwijderen van boorgruis vrijkomende bij het boren naar zout en van onoplosbare delen vrijkomende bij de productie van pekkel, in de vorm van een slurry, zoals beschreven in de aanvraag waarop deze vergunning berust.
Het is verboden andere dan de toegestane vloeistofstromen definitief in de bodem te brengen.
- 1.2. De in het eerste lid genoemde afvalstoffen mogen uitsluitend worden verwijderd op een terrein gelegen aan de Zoutweg 1 te Veendam in de gemeente Veendam, kadastraal bekend gemeente Veendam, sectie P, nrs. 251, 447 en 450.
- 1.3. De vergunning heeft betrekking op het definitief verwijderen van maximaal 10.000 m³ boorgruisslurry waar ca. 2200 m³ zoet boorgruis in is gesuspendeerd, inclusief onoplosbare delen uit het in de aanvraag waarop deze vergunning berust omschreven zoutvoorkomen, per jaar.

Voorschrift 2.

Acceptatie.

- 2.1. De vergunninghouder is verplicht te werken volgens de acceptatieprocedure van de aanvraag (inclusief goedgekeurde wijzigingen).
Wijzigingen in de acceptatieprocedure moeten, voordat deze zijn doorgevoerd, schriftelijk zijn goedgekeurd door Gedeputeerde Staten.

Voorschrift 3.

Administratie en registratie.

- 3.1. De vergunninghouder moet een administratie en registratie van de afvalstoffen en daarmee verbandhoudende productstromen voeren overeenkomstig de aanvraag.
Wijzigingen in de opzet en de wijze van uitvoering van de administratie en registratie moeten, voordat deze zijn doorgevoerd, schriftelijk zijn goedgekeurd door de Gedeputeerde Staten.
Van alle geaccepteerde partijen afvalstoffen moeten in ieder geval de volgende gegevens worden geregistreerd:
  - a. AKZO-locatie van herkomst;
  - b. naam, adres en woonplaats transporteur (voor zover niet getransporteerd per pijpleiding);
  - c. transportbonnummer;
  - d. datum van ontvangst;
  - e. de hoeveelheid m³ of tonnen;
  - f. omschrijving aard en samenstelling;
  - g. een analyserapport, indien van toepassing;
  - h. afvalstoffencode.

3.2. Van alle geweigerde partijen afvalstoffen moeten in ieder geval de volgende gegevens worden geregistreerd:

- a. AKZO-locatie van herkomst;
- b. naam, adres en woonplaats transporteur (voor zover niet getransporteerd per pijpleiding);
- c. transportbonnummer;
- d. datum van ontvangst;
- e. de hoeveelheid m³ of tonnen;
- f. omschrijving aard en samenstelling;
- g. afvalstoffencode;
- h. reden van weigering.

3.3. Van alle geïnjecteerde (afval)stoffen moeten in ieder geval de volgende gegevens worden geregistreerd:

- de hoeveelheden geïnjecteerde afvalstoffen;
- een verwijzing naar eventuele analyserapporten van de diverse deelstromen.

3.4. Binnen de inrichting moet een registratiepost (hoeveelheidsmeter) aanwezig zijn. De hoeveelheid van de geaccepteerde en afgevoerde partijen afvalstoffen dient door volumemeting te worden bepaald. De gebruikte meetinstallatie moet overeenkomstig de daarvoor geldende voorschriften van het Nederlands Meetinstituut zijn geïkt. Een rapport van de meest recente ijking moet in de inrichting aanwezig zijn. Een ijking van de meetinstallatie moet jaarlijks plaatsvinden. Indien een dergelijke registratiepost niet aanwezig is, moet van een externe voorziening met hetzelfde doel gebruik gemaakt worden.

3.5. De geregistreerde gegevens moeten worden bijgehouden als de HVI (herverwerkingsinstallatie) in bedrijf is en gedurende ten minste vijf jaar in de inrichting worden bewaard en aan de daartoe bevoegde ambtenaren ter inzage worden gegeven.

3.6. Op verzoek van Gedeputeerde Staten dient, binnen twee weken na dat verzoek, een overzicht van de getotaliseerde gegevens van het eerste tot en met vijfde lid van dit voorschrift te worden opgestuurd naar Gedeputeerde Staten. Ten behoeve van het completeren van de afvalstoffenbalans van de inrichting moeten in dit overzicht tevens de productstromen worden meegenomen die verband houden met de ingevolge het eerste tot met vijfde lid geregistreerde afvalstoffen. Tevens moet op datzelfde moment een opname worden gemaakt van de fysieke voorraad. Optredende verschillen, onder meer tussen de fysieke voorraad en de administratieve voorraad, dienen te worden verklaard.

3.7 Van geweigerde partijen afvalstoffen moet direct, doch in ieder geval binnen 24 uur na het tijdstip van de weigering, dan wel op de eerst volgende werkdag na een weekend dan wel na één of meerdere feestdagen, melding worden gedaan aan Gedeputeerde Staten.

Voorschrift 4

Stagnatie.

4.1. Indien het accepteren van afvalstoffen stagneert of dreigt te stagneren, dient vergunninghouder dit onverwijld schriftelijk te kennen te geven aan Gedeputeerde Staten. Deze mededeling dient gegevens te bevatten over de oorzaak en de (verwachte) tijdsduur van de stagnatie, alsmede de maatregelen die worden genomen om de stagnatie op te heffen respectievelijk in de toekomst te voorkomen. Tevens moet vergunninghouder aangeven of en zo ja welke vergunningvoorschriften als gevolg van de stagnatie niet kunnen worden nageleefd.

Voorschrift 5.

Rapportage.

- 5.1. De vergunninghouder moet jaarlijks een rapportage opstellen waarin de gegevens van de ingevolge voorschrift 3.1 en 3.2 uitgevoerde respectievelijk goedgekeurde opzet en wijze van uitvoering van de administratie en registratie zijn verwerkt. In deze rapportage dient tenminste de volgende informatie te zijn opgenomen:
- a. de hoeveelheid afvalstoffen die is geïnjecteerd;
  - b. de hoeveelheid en aard van de geproduceerde reststromen, alsmede de wijze waarop deze zijn verwijderd;
  - c. een vergelijking met de onder a en b genoemde resultaten van het voorgaande jaar; hierbij dienen ontwikkelingen in de resultaten te worden toegelicht;
  - d. een opsomming van de niet-routine-activiteiten in dat jaar in het kader van de injectie.
In deze opsomming dient in ieder geval een overzicht voor te komen van:
    1. de rangschikking, naar tijdstip van uitvoering en naar categorie, van de verrichte reparatie- en onderhoudswerkzaamheden;
    2. afwijkingen in de injectiedrukken;
    3. mechanische problemen;
    4. beproevingen van de afsluitinstallatie;
    5. eventuele incidenten, lekkages etc.
- 5.2. De in het eerste lid genoemde rapportage dient binnen drie maanden na afsluiting van het kalenderjaar aan Gedeputeerde Staten en het Staatstoezicht op de mijnen te worden gezonden.

Voorschrift 6

Cavernedruk.

- 6.1. De druk van de caveerne waarin wordt geïnjecteerd dient regelmatig gemeten en geregistreerd te worden conform de Mijnbouwregeling. Een meetplan dient binnen de inrichting aanwezig te zijn.
- 6.2. De onder 6.1. verkregen gegevens dienen binnen 12 weken na meting geëvalueerd en gerapporteerd te worden aan Gedeputeerde Staten en Staatstoezicht op de mijnen als bedoeld in voorschrift 5.1.d.
- 6.3. De maximale cavernedruk ten gevolge van de injectieactiviteit mag niet hoger zijn dan de lithostatische druk.

V. Te bepalen dat een exemplaar van de vergunning zal worden gezonden aan:

- AKZO Nobel Salt B.V., Postbus 247, 3800 AE AMERSFOORT;
- VROM-Inspectie Noord, Postbus 30020, 9700 RM GRONINGEN;
- Ministerie VROM/DGM/SAS, Postbus 30945, 2500 GX DEN HAAG;
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Veendam, Postbus 20004, 9640 PA VEENDAM;
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Pekela, Postbus 20000, 9665 ZM OUDE PEKELA;
- Ministerie van Economische Zaken, Postbus 20101, 2500 EC DEN HAAG;
- Staatstoezicht op de Mijnen, Postbus 8, 2270 AA VOORBURG;
- Waterschap Hunze en Aa's, Postbus 195, 9640 AD VEENDAM

VI. Te bepalen dat publicatie zal plaatsvinden in "De Veendammer".

Groningen, 28 november 2006

Gedeputeerde Staten voornoemd:

, voorzitter

, secretaris